

## Inhoud voorstel aan Raad

---

### Onderwerp

Verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2015, betreffende no-risk polis, werkvoorzieningen, premie arbeidsinschakeling, detacheringsbanen en innovatie

---

### Gevraagd besluit

1. De verordening tot wijziging van de Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2015 (betreffende: no-risk polis, werkvoorzieningen, premie arbeidsinschakeling, detacheringsbanen en innovatie) vast te stellen, inhoudende het opnemen in de verordening van:
  - enkele werkvoorzieningen voor personen met een arbeidsbeperking;
  - een premie arbeidsinschakeling;
  - de mogelijkheid van detachering voor de doelgroep Participatiewet;
  - overige voorzieningen, voor noodzakelijke extra kosten voor een traject gericht op arbeidsinschakeling;
  - de mogelijkheid om af te wijken van de verordening ten behoeve van innovatie.
  - het artikel over de no-risk polis vervalt omdat per 1 januari 2016 de no-risk polis in landelijke wetgeving is vastgelegd.
2. Kennis te nemen van het wijzigingsbesluit Beleidsregels gemeentelijke werk- en inkomensvoorzieningen Zaanstad 2015 (premie arbeidsinschakeling, vervoersvoorziening en werkplekaanpassingen), inhoudende:
  - nadere regels met betrekking tot het toekennen van een premie arbeidsinschakeling;
  - nadere regels met betrekking tot het toekennen van een noodzakelijke vervoersvoorziening en/of een noodzakelijke werkplekaanpassing;
3. Kennis te nemen van het instemmende advies van de Cliëntenraad Werk en Inkomen Zaanstad-Oostzaan;
4. Het jaarlijkse subsidieplafond voor 2016 van € 1.000.000,- voor de subsidieregelingen:
  - Scholings-begeleidingsvoucher Zaanstad 2015
  - Stimuleringssubsidie Zaanstad 2015
  - Jongerenvoucher Zaanstad 2015vast te stellen.

---

### Kernverhaal

Door de nieuwe landelijke wetgeving (Participatiewet en WMO) heeft Zaanstad meer verantwoordelijkheid gekregen voor ondersteuning van inwoners met een arbeidsbeperking bij het vinden van werk of een andere zinvolle dagbesteding. Vóór de Participatiewet was het UWV verantwoordelijk voor het inzetten van werkvoorzieningen. Werkvoorzieningen zijn voorzieningen die iemand met een (arbeids)beperking nodig heeft om zijn werk te kunnen doen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan aangepast reizen of een hulpmiddel als een brailleleesregel voor op de werkplek.

Zaanstad is op zoek naar manieren om zoveel mogelijk mensen naar vermogen te laten participeren en naar regulier werk te begeleiden. Samen met de arbeidsmarktregio Zaanstreek-Waterland hebben we daarom uitgewerkt hoe we werkvoorzieningen voor arbeidsgehandicapten inzetten. Dit wordt vastgelegd in de re-integratieverordening van de diverse gemeenten.

In deze verordening bestaat er nu een extra vergoeding voor werkzoekenden die om werkervaring op te doen met behoud van uitkering tijdelijk, parttime of fulltime, flexibele klussen doen. Daarnaast is de no-riskpolis voor werknemers van de banenafpraak verwijderd uit de verordening omdat dit sinds 1 januari 2016 onder de landelijke wetgeving valt.

---

### Aanleiding

Vanaf 1 januari 2015 is de nieuwe Participatiewet in werking getreden. Gemeenten zijn vanaf die datum verantwoordelijk voor mensen met een (arbeids)beperking die ondersteuning nodig hebben. Hiervoor moeten gemeenten de werkvoorzieningen voor deze groep aanbieden. Werkvoorzieningen zijn voorzieningen die iemand met een (arbeids)beperking nodig heeft om zijn werk te kunnen doen. Voorheen (onder de WWB) was het UWV verantwoordelijk voor het inzetten van deze werkvoorzieningen, ook waar het ging om personen met een arbeidshandicap binnen de WWB-doelgroep. Met de komst van de Participatiewet is deze verantwoordelijkheid overgegaan op gemeenten.

Het gaat om vier onderdelen werkvoorzieningen:

1. Intermediaire voorzieningen: voor medewerkers die moeite hebben met zien, horen of bewegen, bijvoorbeeld inzet van een doventolk.
2. Meeneembare voorzieningen: aanpassingen of hulpmiddelen die ook op een andere werkplek gebruikt kunnen worden, bijvoorbeeld orthopedische werkschoenen en brailleleesregels.
3. Vervoersvoorzieningen: om van huis naar het werk te reizen, bijvoorbeeld een vergoeding voor aanvullend openbaar vervoer of een aanpassing van een persoonlijk vervoermiddel.
4. Niet meeneembare aanpassingen bij de werkgever: bijvoorbeeld een traplift.

In de loop van 2015 hebben VNG en UWV procesafspraken gemaakt over het landelijk organiseren van de onderdelen 1 en 2 van de werkvoorzieningen. De overige werkvoorzieningen moeten gemeentes zelf aanbieden. De onderdelen 3 en 4 worden door de nu aangeboden wijziging, zoals de Participatiewet vereist, ook in de re-integratieverordening opgenomen. De inhoud en regels met betrekking tot het hanteren van een eigen bijdrage en/of een inkomensgrens die het college kan stellen worden in de bijgevoegde nadere (beleids)regels opgenomen.

De aanpassing van de verordening met voorzieningen voor arbeidsgehandicapten en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt geeft invulling aan de lijn van het coalitieakkoord. In Zaanstad doet iedereen mee, naar vermogen en op eigen wijze. Meedoen van mensen in de maatschappij staat centraal. Het is belangrijk dat iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt op een adequate wijze wordt begeleid naar regulier werk.

De transformatie van het sociale domein speelt hierin een belangrijke rol. We zoeken nadrukkelijk de verbinding tussen Participatiewet / WMO / Jeugdwet, daar waar dat ondersteunend kan werken aan de doelgroep.

In de arbeidsmarktregio 'Zaanstreek-Waterland' zijn deze voorzieningen gezamenlijk opgesteld. De voorliggende verordening en beleidsregels worden gesteund door de portefeuillehouders Werk & Inkomen van de acht gemeentes in de regio Zaanstreek/Waterland.

Bij het vormgeven van de wijziging van de verordening staat de hoofdvraag centraal: hoe kunnen we ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen in de maatschappij en dat we zoveel mogelijk kunnen bereiken met beschikbare middelen? Afgeleid daarvan is de vraag: Welke ondersteuning bieden we mensen die alleen onder specifieke omstandigheden kunnen werken?

---

#### **Beoogd resultaat**

- Door vaststelling van de wijzigingsverordening worden de kaders vastgesteld voor mensen die uitsluitend onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden hebben tot arbeidsparticipatie.
- De voorgestelde keuzes bevorderen de realisatie van de prestatiedoelstellingen binnen programma 2 van de programmabegroting.

---

#### **Kader**

Het kader van dit voorstel:

- Participatiewet 2015;
- Gezamenlijke visie en opgaven rond de 3 decentralisaties (vastgesteld door de raad in maart 2012, 2012/5959);
- Beleidsplan Participatiewet (2014/219155), vastgesteld op 27 november 2014;
- Plan van aanpak "Regio werkt" 2012 ;
- Coalitieakkoord 2014-2018;
- Re-integratieverordening Participatiewet Zaanstad 2015;
- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Zaanstad 2016.

---

### **Afwegingen**

#### Op maat, zorgen dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen aan werk

In de Re-integratieverordening worden werkvoorzieningen voor personen met een arbeidsbeperking opgenomen, indien deze voorzieningen voor hen nodig zijn om te kunnen werken. Het betreffen vervoersvoorzieningen en aard- en nagelvaste werkplekaanpassingen bij de werkgever. Een vervoersvoorziening kan bijvoorbeeld gaan om aanvullend openbaar vervoer (bijvoorbeeld een taxibusje) of om een aanpassing van een persoonlijk vervoermiddel (bijvoorbeeld een aanpassing in de auto). Een aanpassing bij de werkgever kan bijvoorbeeld gaan om de verbreding van een deur voor rolstoelgebruik of om een traplift.

Daarnaast wordt de mogelijkheid van het toekennen van een premie arbeidsinschakeling opgenomen in de verordening. Een premie arbeidsinschakeling wordt toegekend indien een werkzoekende met behulp van de voorziening voor Flexwerken werk aanvaardt. Het flexwerken houdt in dat werkzoekenden met behoud van uitkering fulltime of parttime aan de slag kunnen bij tijdelijke en/of flexibele klussen. Zij doen werkervaring op, vergroten hun netwerk, hun werknemersvaardigheden en andere competenties. De werknemers die dit invalwerk doen ontvangen deze premie als stimulans, als extra vergoeding bovenop de uitkering.

Met de inzet van deze extra vergoeding bij dit flexwerken wordt aan dit flexibele invalwerk dezelfde financiële stimulans geboden als aan degenen die regulier parttime werk gaan doen. Bij regulier parttime werk is er een wettelijke vrijlating mogelijk van een deel van de inkomsten. Deze vrijlating houdt in dat voor een periode van zes maanden de parttime werkenden wat extra's overhouden bovenop de uitkering aan het aan het werkzijn. De beoordeling van de inzet van de voorziening "Flexwerken" is maatwerk en het resultaat van een zorgvuldige op de persoon toegesneden afweging. Van belang is de bevordering van de arbeidsmarktpositie van de werkzoekende.

#### Transformatie van het sociale domein biedt kansen voor nieuwe verbindingen

We zien de 3 decentralisaties als een integrale opgave. Het vraagstuk van de werkvoorzieningen biedt kansen voor het maken van nieuwe verbindingen binnen het sociale domein. Het gaat hier om een nieuwe taak voor de gemeente en om een doelgroep die nu nog klein is, maar in de loop der jaren groter wordt. Vandaar dat we een of twee jaren nemen om te monitoren om welke aantallen het gaat en waar de raakvlakken liggen. De gebruikers van deze voorzieningen zullen bijvoorbeeld voor een deel ook gebruik maken van WMO vervoersvoorzieningen. We bekijken bijv. of er mogelijkheden zijn om een gezamenlijke vervoersaanbesteding te gaan doen vanuit o.a. WMO en Participatiewet.

#### Wijziging "Beleidsregels werk- en inkomensvoorzieningen Zaanstad"

Met de vaststelling van de wijziging van de beleidsregels wordt een aantal artikelen toegevoegd aan hoofdstuk 9 van de beleidsregels; artikelen 9.2.2 premie arbeidsinschakeling, 9.2.5 vervoersvoorziening en 9.2.6 werkplekaanpassingen. Onderstaand voorstel voor (eigen) bijdragebeleid is opgenomen in de beleidsregels.

#### Voorstel: (eigen) bijdrages voor vervoersvoorzieningen baseren op WMO-beleid

Er zijn diverse mogelijkheden m.b.t. het heffen van (eigen) bijdrages.

---

1. aansluiten bij het gemeentelijke WMO beleid voor vervoersvoorzieningen;
2. aansluiten bij het UWV beleid voor vervoersvoorzieningen.

Het UWV beleid kent een deels vergelijkbare (eigen) bijdrage systematiek als de WMO.

- a. De voorziening UWV ziet uitsluitend op de zogenaamde meerkosten van het vervoer die samen hangen met de (functionele) beperking van de persoon. De vervoerskosten die een persoon zonder beperking ook zou moeten betalen om van en naar zijn werk te komen, worden niet vergoed. Dit is bij de WMO alleen een uitgangspunt bij kosten voor aanvullend openbaar vervoer (bijvoorbeeld rolstoeltaxi).
- b. UWV hanteert een algemene inkomensgrens. De WMO hanteert alleen voor persoonlijke vervoersvoorzieningen (bijvoorbeeld aan auto of fiets) een inkomensafhankelijke bijdrage.

Bij het aanbieden van vervoersvoorzieningen ligt het voor de hand dat de samenhang wordt gezocht met vergelijkbare voorzieningen in de WMO. De aansluiting bij ons WMO beleid maakt het formuleren van integraal beleid eenvoudiger.

Voor mensen met beperkingen in de WMO speelt er landelijk al een stapelingsdiscussie rond (eigen) bijdrages. Het betreft dan met name mensen met veel zorgkosten in relatie tot het inkomen. We hebben nu nog geen inzicht in de overlap van de doelgroep voor de woon-werk vervoersvoorziening met de doelgroep van de WMO. Wel is bekend dat er geen sprake is van overlap met Wajong of WSW want die hebben een eigen vervoersvoorziening. We weten dus nog niet of de aanvragers voor de vervoersvoorzieningen voor woon-werk verkeer ook al andere bijdrages bijv. in de WMO betalen. Het voorstel is dan ook om aan te sluiten bij het gemeentelijke WMO beleid wat betreft (eigen) bijdrages. Dan kan in nieuw te ontwikkelen beleid n.a.v. de stapelingsdiscussie ook deze vervoersvoorziening woon-werk verkeer meegenomen worden.

De uitwerking in aansluiting op de WMO is dan als volgt:

- A. Algemeen gebruikelijke reizigerskosten voor aanvullend openbaar vervoer worden niet vergoed.

Iedereen die naar zijn werk reist, betaalt zelf een deel van de reiskosten. De vervoerskosten die een persoon zonder beperking ook zou moeten betalen om met het openbaar vervoer van en naar zijn werk te komen, worden niet vergoed.

In het WMO "Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Zaanstad 2016" wordt dit het reizigers of klanttarief genoemd. Hiervoor is in dit besluit een basis-instaptarief en een tarief per kilometer vastgesteld. Deze tarieven zijn onafhankelijk van het inkomen. Voor woon- werk verkeer wordt bovendien vaak via de werkgever een vergoeding verstrekt.

- B. Inkomensafhankelijke bijdrage betalen voor persoonlijke vervoersvoorzieningen

De WMO gaat uit van een inkomensafhankelijke bijdrage voor persoonlijke voorzieningen. Dit betreft bijvoorbeeld aanpassingen aan eigen auto, bijv. aangepaste stoel of hand-gas i.p.v. voet-gas bediening, een aangepaste auto, een aanpaste fiets bijvoorbeeld een driewielers. In het WMO "Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Zaanstad 2016" is dit wettelijke onderdeel uitgewerkt.

De no-riskpolis is in landelijke wetgeving geregeld

Verder is op grond van landelijke wetgeving de verordeningplicht voor de no-riskpolis komen te vervallen. Op 1 januari 2016 is de wet 'harmonisering instrumenten Participatiewet' van kracht geworden, die een landelijke no-risk polis regelt. Werkgevers die garantiebanners (afspraken Sociaal akkoord) in dienst nemen komen (naast de wettelijke loonkostensubsidie) in aanmerking voor een no-riskpolis via UWV voor deze mensen, als zij ziek worden. Hierdoor hoeven werkgevers het loon niet door te betalen als een werknemer ziek wordt en telt de werknemer niet mee voor de berekening van de gedifferentieerde premie Werkhervattingskas.

Anticiperen op de toekomst

Anticiperend op wat wij in de toekomst willen (ontwikkelingen Baanstede en

---

uitvoeringsorganisatie), is een “kan” bepaling opgenomen voor detacheringbanen. Hiermee is in de verordening alvast opgenomen dat ook vanuit de Participatiewet, net als vanuit de WSW, werknemers gedetacheerd kunnen worden. Dit houdt in dat het college dienstverbanden kan aanbieden aan personen van de doelgroep en een organisatie kan aanwijzen die in opdracht van of namens de gemeente het werkgeverschap voor de banen uitvoert.

Om onze pilots meer beleidsborging te geven is er een artikel opgenomen met de mogelijkheid om ten behoeve van innovatie af te wijken van de verordening.

#### Jaarlijks subsidieplafond om overschrijding van het totale re-integratiebudget te voorkomen

Met de nieuwe kosten voor de werkvoorzieningen, waarvan de omvang in de toekomst onbekend is, komt het risico van overschrijding van het totale re-integratiebudget sneller dichterbij. Indien de werkvoorzieningen noodzakelijk zijn, moeten deze toegekend worden. Bij de bestaande subsidieregelingen daarentegen kan de gemeente zelf kiezen om deze in te zetten. Om financiële risico's van overschrijding van het totale re-integratiebudget te voorkomen wordt voor de andere bestaande subsidieregelingen, net als in 2015, een jaarlijks subsidieplafond ingesteld (bij jongerenvoucher, stimuleringssubsidie en scholingsbegeleidingsvoucher). Indien het plafond bereikt wordt, later dit jaar, dan kan het verhoogd worden indien er voldoende financiële ruimte over is in dit begrotingsjaar.

---

#### **Draagvlak**

De cliëntenraad heeft een positief advies gegeven over de verordening en beleidsregels (d.d. 14 maart 2016). In de vergadering van de cliëntenraad van 8 februari j.l. is de gewijzigde verordening mondeling toegelicht.

---

#### **Externe oriëntatie**

Vanwege het belang werkgevers een eenduidig ondersteuningspakket aan te bieden in de regio is ambtelijk en bestuurlijk overleg gevoerd over de verordening en beleidsregels.

De landelijke ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en zoveel mogelijk gunstig beïnvloed o.a. door deelname in van VNG, G32 en Divosa (branche vereniging voor managers sociale zaken). Er is contact met andere grote gemeenten in het land om kennis en ervaring uit te wisselen.

---

#### **Financiële consequenties**

##### Kosten van het voorstel

De kosten van de wijzigingen van de re-integratieverordening betreffen de door de gemeente in te zetten re-integratieproducten: vervoersvoorziening, werkplekaanpassing, premie arbeidsinschakeling.

De kosten worden gedekt binnen het re-integratiebudget. De hoogte van dit budget is 3,8 miljoen. Kosten vervoersvoorziening

We hebben hiervoor zelf nog geen ervaringscijfers. Het ervaringscijfer dat we van het UWV hebben ontvangen is 46 vervoersvoorzieningen per jaar (over 2014). Het gemiddelde bedrag in 2014 was € 4.974,- per vervoersvoorziening. De verwachte kosten voor de vervoersvoorziening zijn dan € 230.000,-.

##### Kosten werkplekaanpassing bij de werkgever aard- en nagelvast

Het ervaringscijfer dat we van het UWV hebben ontvangen, is drie aanpassingen bij werkgevers in de regio (over 2014). Het gemiddelde bedrag in 2014 was € 4.500,- per aanpassing. De verwachte kosten voor de werkplekaanpassingen zijn dan € 13.500,-.

##### Dekking van de kosten

De kosten worden gedekt binnen het re-integratiedeel van het Participatiebudget.

Ten behoeve van de doelgroep Garantiebanen heeft het Rijk middelen toegevoegd aan de macrobudgetten “Participatiebudget” voor begeleidingskosten (en “BUIG-budget” voor loonkostensubsidie). Voor de begeleiding is in de rekenveronderstelling een bedrag

---

gehanteerd van € 4.500,- per persoon per jaar. De gemeente ontvangt de middelen niet één op één per gerealiseerde garantiebaan. De gemeente dient de kosten van begeleiding, werkvoorzieningen, indicaties enz. te betalen uit vaste budgetten, waarbij er een veel minder directe relatie bestaat met het aantal personen.

Wijze waarop de begroting wordt aangepast  
De begroting hoeft niet aangepast te worden.

P&C-documenten waarin de begrotingswijzigingen worden opgenomen  
n.v.t.

Financiële risico's die samenhangen met het voorstel  
Het is nog onduidelijk hoeveel personen er in de toekomst gebruik gaan maken van de werkvoorzieningen en in welke mate er dus een beslag wordt gelegd op de participatiemiddelen. Als dit een hoog bedrag gaat worden, betekent dit dat er keuzes gemaakt moeten worden in de vormen van participatie die de gemeente aan de verschillende doelgroepen aanbiedt. Om financiële risico's van overschrijding van het totale re-integratiebudget te voorkomen wordt voor de andere bestaande subsidieregelingen, net als in 2015, een jaarlijks subsidieplafond ingesteld.

---

#### **Juridische consequenties**

De gemeenteraad moet in een verordening regels stellen over de voorzieningen (artikel 8a eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet).

Met het vaststellen van deze onderdelen van de verordening door de raad voldoen we aan de vereisten die de wet stelt.

Door het stellen van nadere (beleids)regels geeft het college invulling aan zijn taak om kaders te bieden en duidelijkheid te verschaffen over het hanteren van de door de wet gegeven mogelijkheden. Met het vaststellen van de wijzigingsverordening en de beleidsregels wordt geen juridisch risico gelopen.

---

#### **Communicatie/Vervolgtraject**

##### Communicatie

Communicatie aan werkgevers via werkgeversmedia, in een breder verhaal over het totaalpakket aan instrumenten.

De wijziging van de verordening en de wijziging van de beleidsregels worden in een gemeenteblad gepubliceerd. Voorts worden de geconsolideerde versies van de Re-integratieverordening en beleidsregels op [overheid.nl](http://overheid.nl) gepubliceerd.

##### Vervolgtraject

De beoordeling van noodzakelijke vervoersvoorzieningen en werkplekaanpassingen gebeurt door de medewerkers die ook de beoordelingen voor de WMO doen. Zij hebben ervaring met dergelijke beoordelingen.

Het plan van aanpak voor de implementatie houdt o.a. in:

- werkprocessen inrichten (hierbij sluiten we, zo mogelijk, aan bij bestaande werkprocessen van de WMO)
- beschikkingen maken
- werkinstructies maken
- voorlichting geven
- casuïstiekoverleg inrichten (in de eerste fase)